

**Видання присвячене
115-й річниці Одеської національної академії харчових технологій
та 5-й річниці Навчально-наукового інституту прикладної економіки
та менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна**

**АДАПТИВНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ
МІНЛИВОГО СВІТУ**

НТБ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеська національна академія харчових технологій
НАУКОВА ШКОЛА
«Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної
безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності»

**АДАПТИВНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ
МІНЛИВОГО СВІТУ**

*Матеріали
наукового симпозиуму
з міжнародною участю
19 травня 2017 року*

За редакцією **О. І. Павлова**

Одеса
«Астропринт»
2017

A28 **Адаптивні** стратегії розвитку підприємств харчової промисловості в умовах мінливого світу : матеріали наукового симпозиуму з міжнародною участю (19 травня 2017 р., м. Одеса) / Наукова школа «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності» ; за ред. О. І. Павлова ; Одеська національна академія харчових технологій. — Одеса : Астропринт, 2017. — 232 с.

ISBN 978–966–927–252–2

У збірнику подано тексти доповідей учасників наукового симпозиуму, які представляють науково-дослідні установи, вищі навчальні заклади України та зарубіжних країн. У них обґрунтовано теоретичні та методологічні засади, інструменти, механізми та напрями стратегічного управління сталим та безпечним розвитком підприємств харчової промисловості в умовах мінливого середовища господарювання.

Видання розраховане на наукових співробітників, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, економістів, менеджерів, маркетингологів та інших фахівців галузі харчової промисловості.

УДК 338.439(063)

ISBN 978–966–927–252–2

© Одеська національна академія харчових технологій, 2017

Павлов О. І.
ВІТАЛЬНЕ СЛОВО 11

Тематичний напрям 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ
СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Андрєєва Н. М., Зіньковська Д. В.

Маркетингова діагностика експортного потенціалу підприємств агропродовольчої сфери як інструмент прийняття стратегічних рішень 13

Антоненко М. Н.

Новая политическая идеология эволюции предприятий АПК Беларуси 18

Дідух С. М.

Основні принципи і напрями розвитку агропродовольчої сфери України 23

Коваленко О. В.

Щодо стратегічних пріоритетів державної продовольчої політики в умовах сьогочасних викликів 26

Крисанов Д. Ф.

Теоретичні засади і прикладні аспекти формування європейської моделі харчової безпеки в аграрному секторі економіки України 30

Кулаковська Т. А.

Системний підхід до регулювання сталого та збалансованого розвитку агропродовольчої сфери України 47

Пармакли Д. М., Дудогло Т. Д.

Примеры графического метода исследований в экономике ... 52

Тематичний напрям 2

**СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

Бондар В. А.

Перспективи розвитку ринку органічних продуктів
України 61

Самофатова В. А.

Формування сільсько-міського континууму
для забезпечення сталого розвитку агропродовольчої
сфери регіону 65

Тематичний напрям 3

**РЕАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Козак К. Б.

Ефективне управління персоналом як передумова
виживання вітчизняних підприємств у конкурентному
середовищі 70

Смоквін М. В.

Стан та основні напрями розвитку підприємств харчової
промисловості Одеської області 74

Тематичний напрям 4

**ЕФЕКТИВНІСТЬ СТВОРЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ
ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ У ХАРЧОВІЙ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

Гончарук А. Г., Лазарева Н. О.

Про ефективність українського виноробства:
порівняльний аналіз 78

Дерменжі Д. Ф.

Вплив змін до Податкового кодексу України на економіку
країни 82

Тематичний напрям 5

**СТРАТЕГІЯ АКТИВНОЇ І ПАСИВНОЇ АДАПТАЦІЇ
ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
ДО МІНЛИВИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Каламан О. Б.

Стратегічні напрями удосконалення регулювання
виноробної галузі 87

Фрум О. Л.

Застосовність активних адаптивних стратегій в стратегічному
управлінні підприємствами 91

Тематичний напрям 6

**ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ
ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

Баранюк Х. О.

Дослідження окремих аспектів впливу факторів
на конкурентоспроможність підприємств 96

Бєлошапко М. О., Лобоцька Л. Л.

Розвиток ринку лізингових послуг для агропродовольчої
сфери України на сучасному етапі 100

Егунов Ю. А., Егунова И. Н.

Управление устойчивостью оптимальной производственной
программы предприятия 106

Касян С. Я.

Аграрна логістична дистрибуція та маркетингові
комунікаційні технології харчових підприємств: складові
інтерактивності 110

Ліпова О. Л.

Впровадження управлінських інновацій на підприємствах
харчової промисловості 116

Магденко С. О., Ощепков О. П.

Дослідження питань впровадження інновацій
на підприємствах м'ясопереробної галузі 121

Ніценко В. С.

Напрями підвищення енергоефективності
на підприємствах харчової промисловості 124

Іртищева І. О.	
Еколого-економічні проблеми використання води в харчовій промисловості	215
Мартинюк О. М.	
Адаптивний механізм екологізації інноваційної діяльності підприємств агропродовольчої сфери України: стратегічні та проблемні питання впровадження	218
Меглей В. І.	
Екологічні складові якості агропродовольчої продукції	222
Щурик М. В.	
Екологічні пріоритети підприємств харчової промисловості в агропромисловому комплексі	226

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Шановні друзі!

Проведення нашого наукового симпозіуму співпало у часі зі знаменними подіями — 115-ю річницею Одеської національної академії харчових технологій та п'ятиріччям з утворення Навчально-наукового інституту прикладної економіки та менеджменту імені Г. Е. Вейнштейна (ННІПЕтаМ) й наукової школи «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб'єктів господарської діяльності».

За останні п'ять років в рамках тематики наукової школи підготовлено та захищено 4 докторських (2 було підготовлено на кафедрі економіки промисловості, а захищено на створеній на її базі кафедрі управління бізнесом; по 1 — на кафедрах менеджменту і логістики та маркетингу, підприємництва і торгівлі) та 17 кандидатських (по 5 — на кафедрах економіки промисловості, менеджменту і логістики, обліку і аудиту, 2 — на кафедрі маркетингу, підприємництва і торгівлі) дисертацій. За участю викладачів, докторантів, аспірантів, студентів академії, вітчизняних та зарубіжних науковців видано 16 колективних (6 — на кафедрі менеджменту і логістики, по 5 — на кафедрах обліку і аудиту та економіки промисловості, 1 — на кафедрі маркетингу, підприємництва і торгівлі) та 7 індивідуальних (6 — на кафедрі економіки промисловості, 1 — на кафедрі менеджменту і логістики) монографій. З 2012 року проведено 4 міжнародних науково-практичних конференцій, а також наукові конференція, симпозіум, семінар, 4 колоквиуми з міжнародною участю. За підсумками їх роботи видано 1 монографію та 10 збірників тез доповідей.

В нашому науковому симпозіумі взяли участь наукові співробітники, викладачі, докторанти, аспіранти, студенти, державні службовці чотирьох зарубіжних країн та десяти міст України, які представляють Державну установу «Інститут економіки та прогнозування» НАН

України, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Інститут продовольчих ресурсів НААН, вищі навчальні заклади нашої країни, органи державної влади.

Наша діяльність в рамках тематичної спрямованості наукової школи є свідченням її користі для науки та чималого значення для вітчизняної практики господарювання.

Бажаю усім подальшої плідної роботи, творчості та натхнення.

З найкращими побажаннями
керівник наукової школи, завідувач
кафедри економіки промисловості ОНАХТ,
перший директор ННПЕтаМ,
доктор економічних наук, професор
Павлов Олександр Іванович

Тематичний напрям 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Н. М. Андрєєва

д-р екон. наук; головний науковий співробітник Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса, Україна

Д. В. Зіньковська

аспірантка кафедри маркетингу Одеського національного економічного університету, м. Одеса, Україна

МАРКЕТИНГОВА ДІАГНОСТИКА ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ

Сучасна економічна ситуація в Україні характеризується посиленням ролі процесів інтеграції, глобалізації, соціалізації, інформатизації та екологізації виробництва. Це призводить до того, що ключовим вектором розвитку вітчизняних підприємств стає зовнішньоекономічна діяльність. Від можливостей підприємств до участі у міжнародній економічній співпраці залежить динаміка розвитку економіки України в цілому. Цей принцип є актуальним для усіх галузей економіки, проте доцільним є виділення провідної, стратегічної галузі, зрушення у якій сприятимуть розвитку і суміжних сфер. Такою галуззю може бути агропромисловий комплекс економіки України. Продукція, що випускається підприємствами агропродовольчої сфери, користується попитом серед споживачів на міжнародному ринку. Зробити такий висновок можливо після аналізу показників структури експорту та імпорту. Частка експорту продукції агропромислового комплексу України за період з 2006 по 2015 роки зросла з 11,86 % до 38,19 %, тобто більше ніж у 3 рази. В той час як імпорт зріс за той самий період із 7 % до 9,3 % [1, с. 7].

Саме тому більшого значення набуває вивчення поняття експортного потенціалу підприємства, інструментарію його дослідження та оцінки, а також методів керування ним. На нашу думку, ефективними

2. Бутенко Н. В. Методика маркетингового планування на промисловому підприємстві / Н. В. Бутенко // Вісн. КНУ ім. Т. Шевченка: сер. економіка. — 2003. — № 64–65. — С. 106–107.
3. Васелевський М. Інформація та кадри в логістичних системах / М. Васелевський, Р. Патора ; [наук. ред. Є. В. Крикавський]. — Львів : Вид-во нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2001. — 268 с.
4. Головкіна Н. В. Оцінювання програм інтегрованих маркетингових комунікацій: світові дослідження методів оцінювання повідомлень / Н. В. Головкіна // Маркетинг в Україні. — 2007. — № 3. — С. 16–21.
5. Касян С. Я. Маркетингові комунікації підприємств України при їх взаємодії із цільовими ринками [Електронний ресурс] / С. Я. Касян, В. В. Карпенко // Молодіжний наук. вісн. Дніпр. націон. ун-ту імені Олеся Гончара. Серія: «Економічні науки» : Зб. наук. пр. студентів, аспірантів та молодих вчених. — Дніпро: Дніпр. націон. ун-т імені Олеся Гончара. — 2016. — № 1 (11). — С. 37–48. — ISSN 2310–6506 (Online). — Режим доступу: http://www.economist.dp.ua/wp-content/downloads/economist_11.pdf
6. Лилик І. Маркетинг у нових ринкових економіках / І. Лилик // Маркетинг в Україні. — 2006. — № 5. — С. 25–30.
7. Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів: монографія / Павлов О. І., Хвесик М. А., Юрчишин В. В. ; за ред. О. І. Павлова. — Одеса : Астропринт, 2012. — 760 с.
8. Транев С. Аутсорсингови конфлікти в транспортна інфраструктура на підприємстві (на прикладі на «ЛУКОЙЛ НЕФТОХИМ БУРГАС» АД) : автореф. на дис. за присяжане на образователна и научна степен «Доктор», научна специалност «Организация и управление на производство». — Бургас : Ун-т «Проф. Д-р Асен Златаров», факультет по обществени науки, 2011. — 40 с.

О. Л. Ліпова

старший викладач кафедри економіки промисловості

Одеської національної академії харчових технологій, м. Одеса, Україна

ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

В останні десятиліття роботи підприємств харчової галузі нагромадилася велика кількість невирішених економічних проблем, серед яких найголовнішими можна вважати такі: низька інвестиційна привабливість галузі, високий ступінь зношування основних фондів, недо-

сконалість і недостатня гнучкість тарифної системи в механізмі оплати праці, нестача державного фінансування та інші. Це підтверджує, що внутрішнє середовище підприємств галузі охоплено кризовими процесами, а подолання їх ускладнюється тим, що існуюча система управління на цих підприємствах в різній мірі адаптована до ринкових умов, що певною мірою негативно впливає на ефективність їх господарювання.

Адаптацію у широкому значенні розуміють як пристосування системи до зміни певних суттєвих умов [1, с. 41].

Підприємства харчової промисловості України як складова частина її економіки теж беруть участь у зазначеному процесі.

Механізм адаптації підприємств харчової промисловості повинен бути заснованим на постійному відстежуванні відповідності фактичного рівня його адаптації нормативному або бажаному рівню. Саме це створює необхідність вносити своєчасні зміни в стратегічні, поточні та оперативні плани таких підприємств з метою забезпечення їх виживання на ринку, досягнення і постійного підтримання бажаного рівня конкурентоспроможності.

Функціонування адаптивного механізму підприємства харчової промисловості представляється таким чином. У певний момент часу підприємство знаходиться в якомусь оптимальному стані, що адекватно відповідає певному стану зовнішнього середовища. Між підприємством і зовнішнім середовищем існує двосторонній зв'язок. Під час переходу зовнішнього середовища в інший стан, що зачіпає умови функціонування підприємства, відбувається вплив збурливих чинників на механізм двостороннього зв'язку, що позначається на загальному економічному стані підприємства [2, с. 106].

За таких умов соціально-економічний стан підприємства переходить на інший ступінь через неспівпадіння вимог зовнішнього ринкового середовища та можливостей внутрішнього середовища підприємства, який з великою мірою вирогідності знаходиться за межами оптимального. При адаптивній системі управління підприємством спрацьовує механізм адаптації, що пристосовує підприємство під нові умови зовнішнього середовища так, щоб в цих умовах підприємство функціонувало оптимально, забезпечуючи подальшу стабільність існування на ринку [4, с. 75].

Адаптаційний процес на підприємствах харчової галузі слід розглядати як перехідний процес в динамічній мінливій економічній системі, який функціонує в умовах взаємодії комплексу внутрішніх і зовнішніх чинників.

Здатність підприємств реагувати і справлятися зі змінами у зовнішньому середовищі є однією із складових їх успіху і виживання [3, с. 73].

До напрямів та складових адаптації підприємств харчової промисловості можна віднести найголовніші:

- можливість та здатність підприємства адаптувати виробництво, що забезпечується оперативною реакцією на зміну параметрів вхідної сировини та матеріалів, на зміну технологічних і споживчих характеристик продукції та обсягів виробництва, на зміну складу та режимів роботи технологічного обладнання та комунікацій, на зміну змісту технологічного процесу тощо;

- можливість та здатність підприємства адаптувати систему управління підприємства, забезпечивши гнучкість структури управління, гнучкість стратегічного планування, гнучкість кадрової та цінової політики;

- можливість та здатність підприємства адаптувати систему до оперативного та результативного прийняття та виконання управлінських рішень;

- можливість та здатність підприємства адаптувати джерела, напрями та умови фінансування господарської діяльності;

- здатність підприємства адаптувати можливості, напрями, якість і своєчасність сфери матеріального забезпечення та сфери збуту харчової продукції;

- можливість та здатність підприємства адаптувати інноваційну політику до мінливих умов господарювання щодо впровадження новітніх технологій переробки сировини (в т. ч. нетрадиційної та вторинної), вдосконалення якості та споживчих характеристик готової харчової продукції тощо;

- можливість та здатність підприємства адаптувати систему інформаційного та програмного забезпечення щодо насиченості, якості, актуальності.

Саме тому актуальним є впровадження адаптивного управління, що перебуває в сфері компетенції відповідних посадових осіб з категорії топ-менеджменту підприємств харчової промисловості. Саме ними повинен розроблятися необхідний комплекс заходів щодо реалізації організаційно-економічного механізму адаптивного управління на зазначених підприємствах (з урахування галузевих особливостей).

Таким чином, можливість впровадження та результативність функціонування актуального складного, багатоаспектного та багато-

гранного адаптивного процесу напряду залежить від рівня професійної підготовки та ділових якостей кожного окремого працівника підприємства, тобто від рівня його конкурентоспроможності.

У класичній трійці основних елементів, що беруть участь в будь-якому трудовому процесі підприємств харчової промисловості, трудові ресурси займають особливе місце і відіграють у ньому унікальну роль.

В умовах мінливості умов функціонування підприємств саме «humancapital», а не матеріальні ресурси, безумовно, є основою можливості і здатності підприємства до адаптування та економічного зростання і, отже, основним, найбільш значимим і головним ресурсом фірми.

Технократичний підхід до забезпечення адаптації підприємства себе не виправдав.

Із всіх видів ресурсів сучасного суспільства тільки трудові ресурси здібні приводити до руху будь-який трудовий процес, робити його активним, забезпечити рівень його інтенсивності, результативності і ефективності через активізацію сукупності фізичних, духовних, творчих здібностей робітників до мотивованого, якісного, повного і своєчасного виконання своїх службових обов'язків та творчого підходу до їх виконання.

Носієм трудових ресурсів, трудової кваліфікації, кадрового статусу, професійного досвіду та професійних компетенцій є робітник.

Економіка не може бути реальною без трудової діяльності людей. Без їх трудових зусиль неможливі ні конкретні досягнення, ні трудові результати, ніяка створююча діяльність, що здатна змінювати, перетворювати оточуючу дійсність.

Інноваційний характер сучасних виробництв, їх висока наукомісткість і працемісткість, пріоритет адаптивних аспектів підприємств та їх продукції докорінно змінили як перелік вимог, так і їх рівень до якості персоналу підприємства в цілому та до кожного працівника окремо.

Значимість якісного аспекту оцінки персоналу для забезпечення конкурентоспроможності компанії значно зростає з урахуванням того, що в умовах ринкової економіки кожен власник довіряє свої капітали, що інвестуються в активи підприємства та в його власність, колективу свого підприємства в повне розпорядження та використання в процесі праці.

При цьому рівень його бізнесових ризиків безпосередньо залежить від здібностей, можливостей, потреб, а іноді навіть від способу життя та фізичного стану конкретних працівників.

Здібності, можливості та високий рівень особистої мотивації кожного працівника підприємства генерувати нові ідеї, розвивати нові знання та навички для розвитку особистої професійної та ділової компетенції визначають потенційну можливість компанії розробляти і впроваджувати інновації, оперативно змінюватись і швидко адаптуватись до вимог зовнішнього ринкового середовища.

Можна з певним ступенем впевненості сказати, що рівень конкурентоспроможності кожного співробітника кадрового складу підприємства безпосередньо визначає рівень трудового потенціалу і конкурентоспроможності того структурного підрозділу та тієї функції компанії, в якій він здійснює трудову участь.

Отже, від рівня конкурентоспроможності персоналу певним чином залежить рівень конкурентоспроможності підприємства, його можливості виживати в конкурентній боротьбі та ефективно функціонувати на ринку з гарантією отримання не лише прибутків, але і надприбутків від реалізації конкурентоспроможної продукції.

Таким чином, в умовах ринку якість персоналу і безперервна оцінка рівня цієї якості грає основну й вирішальну роль для забезпечення адаптивності підприємств.

Актуальність, науково-практичне значення обраної теми визначається вищевикладеними аргументами. Стан цієї проблеми постійно вивчається на всіх рівнях, вона зосереджена в багатьох наукових працях українських та зарубіжних авторів. Більшість рекомендованих ними наукових методик щодо визначення рівня конкурентоспроможності працівників компанії освоєні і застосовуються у практичній діяльності українських підприємств. Тому варто визнати необхідність розробки чіткої методики оцінки конкурентоспроможності персоналу для підвищення ефективності управління ним.

Трудовий потенціал фірми є важко вимірюваним показником, певним індикатором і неоціненним капіталом. Будь-яка колективна трудова діяльність наділена унікальним синергетичним ефектом, коли в повній мірі активується трудовий потенціал кожного працівника: його креативність, його творчі бізнес-ідеї, відповідальність, ефективність, керованість та продуктивність, коли набагато активніше виробляється і поліпшується професійна компетентність.

Саме здібностями та можливостями робітників забезпечується можливість підприємств харчової промисловості до адаптації в сучасних мінливих умовах їх функціонування.

Література

1. Забродский В. А. Адаптация экономических систем на основе упреждаемости / В. А. Забродский // Екон. кібернетика. — 2000. — № 3—4. — С. 40—45.
2. Коляда Ю. В. Адаптивна парадигма моделювання економічної динаміки: монографія / Ю. В. Коляда. — К.: КНЕУ, 2011. — 297 с.
3. Петренко В. Л. Модели и методы адаптивной экономики: учеб. пособие / В. Л. Петренко, В. Н. Тимохин, А. В. Овечко. — Донецк: ООО «Юго-Восток Лтд», 2003. — 156 с.
4. Срагович В. Г. Управление и адаптация / В. Г. Срагович. — М.: Знание, 2005. — 236 с.

С. О. Магденко

асистент кафедри економіки промисловості

Одеської національної академії харчових технологій, м. Одеса, Україна

О. П. Ощепков

канд. екон. наук, доцент; доцент кафедри обліку і аудиту

Одеської національної академії харчових технологій, м. Одеса, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАНЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ

Забезпечення позитивної динаміки розвитку підприємств в сучасних умовах потребує впровадження досягнень науково-технічного прогресу і на цій основі забезпечення конкурентоспроможності виробляємої продукції та фінансової стабільності підприємства. Тобто сучасні умови господарювання диктують обов'язкове впровадження інноваційних технологій виробництва, управління і стимулювання самої інноваційної діяльності.

Разом з тим реалізація інноваційного розвитку підприємств та впровадження і реалізація інноваційного продукту має багато невіршених питань як на методологічному рівні, так і в практичному плані. Питання інноваційного розвитку розглядають різні вчені — як зарубіжні, так і вітчизняні, починаючи від А. Сміта й закінчуючи сучасними авторами. За концептуальними поглядами їх можна поділити на інституційний, інтеграційний, факторний та діяльнісний підходи.

Разом з тим необхідно в логічній послідовності розставити поняття, розкрити їх взаємозв'язок, які пов'язані з інновацією. Наприклад,

Наукове видання

**АДАПТИВНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ
МІНЛИВОГО СВІТУ**

*Матеріали
наукового симпозіуму
з міжнародною участю
19 травня 2017 року*

Відповідальність за інформацію,
викладену в публікаціях, несуть автори

Українською та російською мовами

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*
Редактор *Н. Я. Рихтік*
Технічний редактор *М. М. Бушин*
Дизайнер обкладинки *В. І. Костецький*
Коректор *І. В. Шепельська*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 13,49.
Тираж 300 прим. Зам. № 188 (42).

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-07-95, 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855
e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua; www.stranichka.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.